

Izhaja tedensko.

Naročnina: Celoletno Din 100.—

Inserati po tarifi.

MERKUR

Telefon 3052.

Poštni čekovni račun št. 11.195.

Avtentični poročevalec izžrebanjvseh tuzemskih loterijskih efektov, vseh žrebalnih državnih in privatnih obligacij, železniških prioritet, založnic i. t. d.
Taksacije vrednostnih papirjev i. t. d.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Večna pot šte. 5.

Težkoče Rentne konference.

Koncesije upniških zvez.

Upanje, da bo Pariška rentna konferenca v kratkem času rešila vsa ta vprašanja, ki jih ni bilo mogoče rešiti tekom desetih let, se je izkazalo, kakor je bilo pričakovati, kot varljivo. Že na prvi seji so se pojavila med upniškimi zvezami in državami dolžnicami tolika nasprotja, da so se morale plenarne seje do 5. maja odgoditi in je bilo le pod najrazličnejšimi ovirami mogoče konstituirati 3 specialne odbore (za še neurejene dolgove v papirni valuti, za že določene in za zlate in valutne rente). Kot nekaj napredek se mora smatrati dejstvo, da so ti specialni odbori sploh v stanu nadaljevati s pogajanj, kar se pa seveda ne sme precenjevati že z ozirom na to, da se je že v plenarni seji pojavila tendenca, vnovič zavleči rešitev glavnega vprašanja, namreč določitve kvote obrestnega postávka.

Zavlaščevalni nameni so topot posebno lahko izvedljivi, ker je formalno prenehal obstoj Reparacijske komisije, vsled česar ni nobene nadrejene instance, ki bi bila v stanu pritisniti na obotavljajoče se države-dolžnice.

Dolžnika

papirnih rent

sta Ogrska in Rumunija, ker je Poljska po prevzetju obstoječih rent iz prebitkov Avstrije in Čehoslovaške izločena kot dolgujoča država. Glavna stranka na strani dolžnikov, ki pride v tej razpravi v poštev, je Ogrska, katera je obremenjena z rentnim primanjkljajem v približnem znesku 1 in pol milijarde papirnih kron, dočim izkazuje Rumunija mnogo manjši deficit, vsled česar bo zadnja prepustila vodstvo vseh pogajanj Ogrski in se bo, kakor je pričakovati, ravnala po njenih ponudbah.

Ogrska ponudba

stremi za tem, da se ti, še nedoločeni dolgov v papirju valorizirajo z $2\frac{1}{2}\%$ in sicer v obliki 4%, 40-letnega posojila. Če se vzame kot podlaga 8% diskontni postavki, bi pomenila ta ponudba v sedanji vrednosti $1\frac{1}{4}\%$ zamenjalne posojilne svote. Ako se pa upošteva, da se za te papirne rente ne bodo 40 let plačevale nobene obresti in bi se torej morali 40% obrestni zaostanki prišteti posojilnemu nominalu, bi to znašalo 0.9% v sedanji vrednosti. Ogrska ponudba je bila seveda kot nemogoča za vsako nadaljno razpravljanje takoj odklonjena. Upniki trdovratno zahtevajo 5% zamenjavo v zlatu, vendar v sedanji vrednosti. Če se naj torej zamenjajo stari titri z novim posojilom, se mora

zamenjalno razmerje z ozirom na obrestno mero in izplačilno dobo novih titrov tako določiti, da bi tudi njegova kurzna vrednost odgovarjala 5% papirnemu nominalu.

Ker se pa mora pri 4% posojilu računati le s kurzom od 50%, se bi morali v smislu upniških zahtev izdati za vsakeh 10.000 kron nominala v papirnih rentah novi titri po 1000 zlatih frankov nominala, kajti drugače bi obstajala nevarnost, da ne bi bili upniki

dejanski pri zamenjavi odpravljeni na podlagi 5% v zlatu, brez ozira na tržno vrednost 4% posojila, z 5%, temveč le z $2\frac{1}{2}\%$. Razuntega zahtevajo upniki tudi izplačilo zaostalih obresti (skupno 40% za 10 let) na 5% podlagi v zlatu, seveda z upoštevanjem sedanje vrednosti, tako, da bi se morale 40% obresti pribiti nominalu papirnih rent.

Ogrska se opira pri svoji nezadovoljivi ponudbi na St. Germain-ske in Trianonske mirovne pogodbe, po katerih bi se morali izdati imejteljem novi titri na podlagi od Reparacijske komisije določene preračunjevalne valute. Izdajanje novih titrov bi bilo združeno z znatnimi stroški, kateri bi že sami po sebi opravičili višjo dajatev upnikom. Že na rimski konferenci so se zelo cepili nazori glede dozdevne višine teh stroškov in po več kakor dveh letih se je pokazalo v Parizu, da tudi v tem razdobju ni bilo mogoče premostiti teh nasprotstev. Ogrska in Rumunija trdita, da bi bilo treba 2 milijona komadov različnih papirnih rent zamenjati z novimi titri, zaveza upnikov pa računa z 15 milijoni komadov. Ni torej razvidno, na kak način bi bilo pri tako zelo nasprotujočih si cenitvah mogoče zedinjenje. Še bolj čudno pa je, da ni mogoče izslediti avtentične (zanesljive) številke glede števila komadov. Kakor znano, so bili Reparacijski komisiji izročeni ne samo zaključni podatki žigosanja v posameznih pokrajinah nacionalnih držav, temveč tudi seznanjeni številki in talonovi; morali bi toraj pričakovati, da bi bila Reparacijska komisija v teku 10 let, v katerih so ji bile papirne rente v varstvo izročene, pač v stanu ugotoviti in ostaviti zanesljivo številko glede števila komadov, ki pridejo tu v poštev. Toda Reparacijska komisija se je poslovila od tega sveta, ne da bi rešila probleme, ki jih je prevzela na podlagi mirovnih pogodb. Kako bi torej mogla dati pojasnilo na dozdevno tako malopomembno vprašanje, kakor je število papirnih rent?! Kakor znano, ni niti v zadevi zlatih rent postopala s potrebno previdnostjo; imela je sicer sezname številki glede zlatih in valutarnih rent, toda ko je bilo treba izvesti rekuponiranje teh rent, ni izdala posameznim izplačilnicam teh seznamov številki. To bi bilo namreč zahtevalo ogromno dela in da si ga prihrani sebi in izplačilnicam, je Reparacijska komisija dovolila brezskrbno in površno preizkušnjo v tej smeri, če se ne bi morda našli sledovi izpranih žigov. In kakšen je bil rezultat? Znani Blumensteinov škandal in od Reparacijske komisije dovoljena izjava Caisse Commune, da se bodo nežigosane Caisse Commune-rente še 30 let pripustile k rekuponiranju, seveda pod pogojem, da je dokazana njihova pravilna pridobitev.

Glede vprašanja

točno določenih dolgov

so se upniške zveze uklonile k znatnim koncesijam. Glede točno določenih dolgov, ki se glase na krone, bi bile pripravljene zadovoljiti se z 10% valorizacijo, glede posojila v srebru pa s $13\frac{1}{2}\%$. Te postavke se

naj seveda razumejo kot sedanje vrednosti, tako da bi se na pr. za 100 kron nominala zadolžnic Rudolfove železnice ne izročil titer 10 zlatih kron nominala (zlatih frankov) ali 14'4 šilingov, temveč 28'8 šilingov nominala in sicer zaradi tega, ker bi mogel 4% titer imeti le 50% kurzne vrednosti. Isti obračun velja tudi za posojila v srebru: za 100 kron nominala srebrnih prioritet Rudolfove železnice bi se morali torej pod pogojem, da se glasi novo posojilo ravno tako na 4% obrestno mero, izročiti titri v nominalu 27 zlatih kron (zlatih frankov). Predlogom upniških zvez služi kot podlaga češkoslovaška rešitev tega vprašanja, in sicer ne prioritetni zakon, ampak določbe konsolidacijskega posojila iz leta 1926, ki se glasi na 6% obrestno mero. Posledica tega je, da veljajo takozvani »Čehi«, to so železniške obligacije predvojne dobe za Čehoslovaško kot edini dolžnik in notirajo na Dunajski borzi dejanski z 22 šilingi, dočim bi na podlagi le 4% obrestne mere notirali le s 15 šilingi.

Glede revizije v začasni poravnavi v Innsbrucku in v Pragi sklenjene uredbe

Caisse Commune posojil

se je istotako na Pariški konferenci pokazala tendenca, po možnosti zavleči celo zadevo. Dolgujoče dr-

žave ne nudijo niti tega, kar so bile na Pariški konferenci že dovolile. Glede zamenjave večnih rent (avstrijske in ogrske zlate rente) zahtevajo države-dolžnice, da se začetek amortizacije od l. 1931. (rimski predlog) odgodi na leto 1938, vsled česar bi se morala tekoča doba podaljšati do l. 1983. Nadalje naj se ne določi izbrisna (razdolžilna) kvota (rimski predlog) s 75%, temveč samo s 70% (ponudba Dunajske predkonference v oktobru 1928). Dolgujoče države spravljajo pri tem, kakor se zdi, problem zlatih in valutarnih rent v isto zvezo s Steg-prioritetami, za katere postane zboljševalna klavzula veljavna (aktuelna) šele leta 1935 in hočejo z ozirom na Steg-prioritete doseči za vse kategorije veljavno odgoditev za 3 leta. O 4½% avstrijskih državnozakladnih nakaznicah iz l. 1914. se sploh ni govorilo, akoravno je to posojilo zapadlo že leta 1929. in se bi morala smatrati njegova posebna ureditev kot nujna. Nujna je vendar le za upnike, nikakor pa ne za dolžnike. Dolžniki odlašajo v upanju, da bodo postali upniki mehkejši. Dosegli so dosedaj že to, da bi se upniške zveze zadovoljile s 13½% valorizacijo srebrnih rent, in to v času, ko se prizadevajo dokončati pred avstrijskimi sodišči v vseh instancah pravdo glede srebrnih prioritet (5% Steg-prioritete).

Kupimo:

SPECIALITETA

Nakup inozemskih efektov, posebno exotov, kuponov in izžrebanih komadov.

Interesiramo se za tu- in inozemske železniške prioritete in obligacije.

Trgujemo tudi v akcijah brez notice (exotih).

PIVOVARNA **UNION** LJUBLJANA
DELNIŠKA DRUŽBA

BRZOJAVNI: PIVOVARA „UNION“ LJUBLJANA. TELEFON 2310, 2311

PODRUŽNA PIVOVARNA MARIBOR
BRZOJAVI: PIVOVARNA „UNION“ MARIBOR. - TEL. ŠT. 23

Priporoča svoje izborne izdelke: Svetlo in črno eksportno pivo v sodcih in steklenicah. — Pekovski kvas (drože). — Čisto rafinirano žganje.

Za konzorcij lista in uredništvo Miro Jankole, predstavnik za tiskarno »Slovenija« Albert Kolman, oba v Ljubljani.

Prosimo poravnajte oziroma obnovite naročnino!